

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

К О Н Ц Е П Ц И Я

за участие в конкурс за административен ръководител на Специализиран
наказателен съд

НА

МАРИЕТА ХРИСТОВА РАЙКОВА- ПАШОВА
ЗАМЕСТНИК ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СПЕЦИАЛИЗИРАН НАКАЗАТЕЛЕН СЪД

Уважаеми членове на Висш съдебен съвет,

С настоящата концепция ангажирам позицията си да участвам в конкурса за ръководител на Специализирания наказателен съд, намирайки увереност в подкрепата на колегите ми и собствената ми убеденост, че уменията и способностите ми ще позволят този ангажимент.

Професионалният ми път вече 20 години е свързан със съдебната система, като 10 от тях са посветени на работата ми като съдия в едни от най-натоварените съдилища в България - Софийски районен съд, Софийски градски съд и понастоящем Специализиран наказателен съд. От 2006 до 2013г. съм правораздавала в Наказателно отделение на Софийски районен съд, след което бях командирована в съответното отделение на Софийски градски съд. По време на работата ми там участвах в конкурс за съдия в Специализирания наказателен съд, в който встъпих през 2014г. С решение на ВСС от 08.05.2018г. съм избрана за заместник на административния ръководител. През всичките тези години съм полагала усилия за усъвършенстване и подобряване на способностите ми като съдия, осъзнавайки, че целта на правораздаването е една- постигане на справедливост в разумен срок. В същото време тази цел не е индивидуална, макар и проявена в конкретното съдийско решение, тя е в резултат на активната роля на всички съдии в един колектив, които при служебната си ангажираност с дела, участват в решаването на професионални проблеми, утвърждаване на добри практики и участие в структурните и организационни задачи на съда, извън пряката съдийска работа.

В работата си съм се сблъсквала с разнопосочни проблеми в правораздавателната дейност, като съм натрупала значителен опит в търсенето на решения и възможности за тяхното преодоляване. Успях да запазя амбицията и ентузиазма си за постигане на справедливост в обществото чрез постановените от мен и колегите ми актове. Участвала съм в множество семинари и дистанционни обучения, касаещи наказателното право и процес, международното сътрудничество по наказателни дела, в изготвяне на становища по тълкувателни решения, обсъждане на промени в НК и НПК. Обучавала съм съдебни кандидати, както и съм била участник в стажантската програма „Фулбрайт” в СРС. По повод ежегодните доклади на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка, съм участвала в работни срещи с техни представители и не мога да не споделя удовлетворението си от констатациите им, че въпреки първоначалните

трудности на специализираните институции, те бележат траен и съществен напредък.

Вярвам, че ангажиментът за постигане на справедливост се дължи на мотивацията, познанията и опита на конкретния съдия, също на създадената му от институционалния орган обективна възможност за това, и не на последно място – добрата и подходяща управленска визия на неговия административен ръководител, съобразена с обществените очаквания. Неговата основна роля е да гарантира работата на съда, подобрявайки функциите му в полза на обществото, като в тази връзка мога да обективирам редица задачи пред него: да гарантира независимостта на съдиите при правораздавателната им дейност; да организира администрирането на съда в съответствие със създадените нормативни правила; да управлява добре възложените му материални ресурси и инфраструктура; да дава възможност на съдиите и съдебните служители за ефективно съдебно обучение и образование; да развива и поддържа връзки с други съдебни органи и институции, включително и на международно ниво, като обменя опит и добри практики, както в правораздаването, така и за съдебната администрация.

Намирам за важно председателят на съда след назначаването си да продължи да правораздава, като така пази не само собствения си професионализъм, но подобрява организационната си роля чрез пряко запознаване с проблемите и въпросите, които възникват в ежедневната съдебна практика, както и дава пример за ангажираност към общите проблеми и цели пред отделния магистрат и колектива.

В екипа на Специализирания наказателен съд, част от който съм вече няколко години, откривам добра професионална мотивираност, съзнавана отговорност за очакванията на обществото и създадени добри практики, гарантиращи справедливост, независимост и прозрачност. В този смисъл с колегите ми споделяме едни и същи цели, което ми дава увереност, че имаме обща посока и визия за правораздаването.

Тук откривам и създадени отлични взаимоотношения, базираци се на взаимно уважение, оперативност при решаване на проблеми в ежедневната административна дейност и взаимопомощ при справяне със същите.

От създаването си през 2012г. специализираният наказателен съд и екипът му са изминали дълъг път, усложнен от обстоятелството, че се касае за изцяло нова съдебна институция, която се наложи да организира работата си и нормалното си функциониране изначално, да преодолее трудности от битов и административен характер, да преодолее скептицизма в обществото относно необходимостта от съществуването ѝ, както и създаде добри

правораздавателни практики в условията на непрекъснато разширяваща се компетентност.

Познавам проблемите на съда, както и участвам в тяхното решаване, имам богат опит в произнасянето по наказателни дела, вярвам че се ползвам с доверието на колегите си, като това са обстоятелствата, накарали ме да взема настоящото решение.

РАЗДЕЛ II

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОРГАНА НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Специализираният наказателен съд е създаден със Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (Дв.бр.1/2011г.) и е започнал дейността си на 01 януари 2012г. Първоначално законодателят е възприел предметен подход при неговата компетентност, посочена в чл.411а, ал.1, т.2 и т.3 от НПК- по вид престъпление, както и е предвидил възможността за разглеждане на дела от СпНС при „връзка между делата” (чл.411а, ал.5 от НПК) и „връзка между престъпленията” (чл.411а, ал.6 от НПК). През 2015г. са добавени и престъпленията по глава I от особената част на НК.

С приетия на 26.07.2017г. от Народното събрание Закон за изменение и допълнение на НПК компетентността е значително разширена с още видове престъпления, при извършването им от определена категория лица, които обществото възприема като висш ешалон на властта- изпълнителна, законодателна и съдебна.

С две свои решения, последното от които Решение № 6 от 27.03.2018г., Конституционният съд на Република България се е произнесъл по компетентността на специализираното правораздаване, свързана с критериите за предметна и субективна диференциация на разглежданите дела, като е застъпил извода, че критериите за специализация на съда са изцяло в дискрецията на законодателя и не го правят извънреден и несъвместим с Конституцията. Така идеята за създаването му с цел по-добро противодействие на отделните видове престъпления е получила убедително институционално затвърждаване.

Същевременно, разширената компетентност на Специализирания наказателен съд поставя на изпитание съдиите в него, чиято щатна численост (19 съдии) е била преценена при първоначално съществувалият през 2012г. обем от дела и вече не отговаря адекватно на нуждата от срочно и качествено правораздаване, който проблем е разгледан в последваща част на концепцията.

Към момента щатната численост на съдебните служители е 50, като в нея се включват и отпуснатите с решение на СК на ВСС от 15.05.2018г. пет щатни бройки (3щ.бр. за длъжност „съдебен секретар“, 1щ.бр. за длъжност „съдебен деловодител“ и 1 щ.бр. „системен администратор“)

Действащата административна структура на съда е непроменяема през годините, като е доказала своята ефективност като начин на организиране и обем на задължения на всяка една от длъжностите, звената и службите.

През 2017г. на съда са извършени две инвентаризации относно наличността на делата, инвентаризация на имуществото, проверка на регистратурата за класифицирана информация, както и проверка за наличността на веществените доказателства (в която лично съм участвала).

Съдът притежава добра вътрешнонормативна обезпеченост, като за всички дейности по администриране на деловодния поток, разпределение на делата, подбор и дейности на служителите, организация на процеса по подготовка на съдебните заседания, използването на компютърното оборудване и достъп до обществена информация се прилагат разработени и утвърдени от ръководството на съда вътрешни правила.

Последният приет вътрешен акт са Правилата за организация и дейност на Общото събрание на СпНС, чрез който се осигурява открита комуникация между съдиите, възможност всички да бъдат ангажирани с решаването на административни въпроси, съвместно да идентифицират проблемите и търсят ефективни решения.

В цялост всички съществуващи правила са доказали своята рационалност при ползването им в дейностите на съда, като няма пречка при конкретно възникнала необходимост от промяна, тя да бъде подложена на обсъждане на Общо събрание.

Съдът е подлаган на различни по своя характер институционални проверки през годините, като докладите и заключенията от същите са свеждани до знанието на магистрати и служители, разисквани са на общи събрания, изготвяни са становища /респ. възражения/.

През 2017г. са извършени две проверки от Апелативния специализиран наказателен съд в съответствие с чл.107, ал.1,т.7 от ЗСВ по отношение на процесуалните срокове на решаване на делата в СпНС и спазване изискванията на ПАС при обявяване на съдебните актове в книгите на деловодството на СпНС. И при двете проверки не са открити съществени нарушения в работата на съда, констатирано е коректно водене на деловодните книги и цялостно подобряване на деловодната дейност в сравнение с предходно проверявани периоди.

През 2017г. има извършена и проверка от ДАНС, базирана на чл.40, ал.1 от специалния закон, по отношение на прилагане и спазване разпоредбите на ЗЗКИ, ППЗЗКИ и съответните наредби в областта на

защитата на класифицираната информация, като са дадени конкретни препоръки, без да са установени пропуски в работата на СпНС, водещи до вреда за националната сигурност, отбраната и вътрешната политика. Една от дадените препоръки е разработване на вътрешни правила за разглеждане на дела при закрити врати, но тази препоръка е свързана с друга такава – определяне на зони за сигурност при гледане на дела при закрити врати, за която препоръка ДАНС са констатирани, че обективно не може да бъде изпълнена.

През 2017г. са извършвани и проверки по конкретни дела от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства във връзка с прилагани процедури по разрешаване, прилагане и използване на специални разузнавателни средства, като не са били констатирани нарушения.

Особено значим е наднационалния контрол върху дейността на Специализирания съд във връзка с осъществявания Мониторинг от Европейската комисия за проследяване на напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка. Участвала съм в две срещи с представители на Европейската Комисия, на които сме обсъждали състоянието на специализираните институции, осъществената за периода правораздавателна дейност, възникнали проблеми и затруднения. Изначално в докладите на Европейската комисия до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка и Техническият доклад –приложение към него е оценена като положителна институционалната промяна от 2012 г. по създаване на специализираните правораздавателни институции.

Докладът от януари 2017г. е отчетел, че след преодоляване на първоначалните трудности, специализираните институции към момента са с утвърден натрупан съществен опит и с повишен капацитет по отношение на значими дела за организирана престъпност, като постигат трайни резултати в работата им. В доклада от месец ноември 2017г. се съдържа препоръката за затвърждаване на така констатираната положителна тенденция.

Делата в Специализирания наказателен съд се разпределят между съдиите – докладчици съобразно чл.9 от ЗСВ, в съответствие с Правилника за администрация на съдилищата, Единната методика по приложение на принципа за случайно разпределение на делата в районните, окръжните, административните, военните, апелативните и специализираните съдилища, както и Вътрешните правила за случайно разпределение на делата в СпНС. От 01.01.2015г. се използва централизирана система за разпределение на делата на случаен принцип, чиито сървър се намира във ВСС.

Прави впечатление, че самото техническо изпълнение на разпределението ангажира значителна част от времето на

административното ръководство, както и на двама от съдиите, на които със заповед на административния ръководител е възложено разпределянето на дела по дежурство (съобразно т.3 от Единната методика по приложение на принципа за случайно разпределение на дела в районните, окръжните, адм., военните, апелативните и специализираните съдилища). Има дни, при това не по изключение, при които делата по дежурство са над 50 (например множество депозираны искания от Специализирана прокуратура по реда на чл.161 от НПК). Същевременно не са малко на брой седмично постъпващите дела, свързани с производства по чл.65 от НПК (дължащо се на големия брой обвиняеми лица по досъдебни производства, като за 2017г. тези производства са били 216 бр.). Делата образувани във връзка с искания за разрешаване използването на специални разузнавателни средства също са със значим брой седмично. Това изисква винаги да има един съдия от ангажираните с тази дейност, който да не се занимава с правораздавателните си задължения или да има готовност да прекрати същите, за да извърши своевременно разпределението.

Анализът на натовареността на органите на съдебната власт през 2017г., приет от СК на ВСС на 29.05.2018г., отрежда първото място по натовареност на Специализирания наказателен съд, както като абсолютни стойности на разгледаните през годината дела, така и като относителен дял на постъпилите, разгледаните и решени дела месечно на един съдия. В Специализирания наказателен съд за 2017г. са постъпили 6957 дела и приключени 6 924 дела. В аспект „дела за разглеждане” през 2017г. делата са 7099 броя, от които НОХД 329 броя и ЧНД 6 770 броя. Нараснал е и делът на делата по ЗСРС, които са 3 044 броя. Броят постъпили дела месечно на един съдия в СпНС е 30.51 при 10.29 средно за останалите окръжни съдилища. Съответно, броят на решените дела месечно от един съдия при СпНС е 30.37 при 10.23 средно за съдия от окръжен съд. Анализът показва, че съдиите в Специализирания наказателен съд получават и приключват средно три пъти повече дела от колегите си в страната, което е свидетелство, че натовареността е преминала границите, поддържащи нормален ритъм на работа.

Сходен извод за значително повишена натовареност се прави и от доклада за дейността на СпНС за 2017г. Внесените за последната година НОХД са 204 бр., като спрямо 2016г. увеличението е с 60 процента /127бр. през 2016г./. Прави впечатление и тежестта на тези дела във формален аспект- девет от тях са над сто тома, едно от които- над 800 тома, както и 8 дела са между 50 и сто тома; броят на подсъдимите също е голям като над половината дела са с повече от пет подсъдими, достигачи при някои дела 11,12,14,19. Значим е броя на свидетелите и вещите лица.

Идентично е заключението и при съобразяване Правилата за оценка натовареността на съдиите, приети от ВСС на 16.12.2015г., регламентиращи реда и критериите за определяне на индивидуалната натовареност на всеки съдия. От април 2016г. Правилата се прилагат заедно със създадена централизирана Система за изчисляване натовареността на съдиите / СИНС/. Съгласно системата индексът за натовареност на съдиите в Специализирания наказателен съд през 2017г. е изключително висок съобразно приетите критерии, като средният показател за съда е 147. Всеки съдия се счита за нормално натоварен в случай, че е разгледал и приключил в рамките на една година дела, които формират индекс на натовареност в интервал от 70 до 130, като индексът над 130 приема съдията за високо натоварен.

Всички изведени от анализите, докладите и статистическите таблици факти водят до извод, че щатната численост на съда не съответства на изискванията за срочно и качествено правораздаване.

Поддържаната и в предходната година позиция на ръководството на съда за нужда от увеличение на щата на съдиите и съдебните служители с оглед повишаваната постоянно натовареност и решаване на сградния проблем е намерила изява в проведеното на 07.12.2017г. заседание на Пленума на Висшия съдебен съвет, когато представители на всичките специализирани институции са били изслушани относно кадровата и материалната им обезпеченост. Впоследствие, с решение на Общото събрание на съдиите при СпНС, проведено се на 02.04.2018г., е взето решение председателят на съда да сезира Висшия съдебен съвет за увеличаване щата на съдиите и този на съдебните помощници, съответно с десет и пет щатни бройки.

ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ В ДОСЕГАШНАТА ДЕЙНОСТ НА СЪДА

Вътрешната организация на работата в Специализирания наказателен съд е с прилагани добри практики за ефективно планиране на съдопроизводството. Дежурствата за всеки следващ месец се определят общо от всички съдии, като всеки съдия сам посочва свободни от текущи дела дни и заявява участието си за дежурство в определен ден, което допринася за пълноценно разпределяне на работното време. При насрочване на конкретно дело, всеки съдия може да види в електронната система вече насрочените дела от съставите и ангажираните за определен час съдебни зали, така че да съобрази насрочването на делото с оптималните възможности за разглеждането му в определен ден и час.

Делата в Специализирания наказателен съд заради по-големия си обем и значителен брой процесуални субекти (подсъдими, свидетели, вещи лица) изискват повече време за планиране на съдебните заседания, което предполага деловодителите своевременно да довеждат до знанието на съдията всеки постъпил документ, молба или невръчана призовка, които биха възпрепятствали хода на делото. В тази връзка деловодителите не са ограничени за доклад пред съдията в определен час, както и са насърчавани самостоятелно да вземат решения по призоваване на лица и извършване на справки с оглед предстоящите съдебни заседания. Това обстоятелство и организационен момент създава усещане за съпричастност към съдопроизводството, повишава мотивацията им и преодолява формалното отношение към възлаганите им дейности.

Идентифицирам като добра практика и случаите на провеждане на закрити съдебни заседания от съдебните състави по решаване на организационни въпроси по хода на делото, в случаи на подадени молби за отлагане или други, чрез което се спестява време на страните и се стига до по-добро планиране на съдебното заседание.

Друга специфика на производствата в Специализирания наказателен съд, изискваща по-специална организация, са доказателствените способности, установени чрез използването на специални разузнавателни средства – подслушване, проследяване, агенти под прикритие, доверителни сделки и контролирани доставки. Често се извършват и разпити на свидетели с тайна самоличност. Провеждането на горните следствени действия предварително се планира и подготвя по време и място, вземат се мерки за неразкриване самоличността на конкретното лице, набавя се съответното техническо оборудване и при необходимост се осигурява присъствието на системния администратор.

Съдът разполага със собствено модерно устройство за телефонна конференция, както и заради често срещаният международен елемент в делата (вменени трансгранични действия на организирания престъпни сдружения) използван способ за доказателствено обезпечаване е видеоконференцията.

Като достижение в работата на Специализирания наказателен съд отчитам активното и пълноценно използване на информационната система при организацията на работата на съдията и деловодната дейност. В Специализирания наказателен съд се създават електронни папки на делата, което дава своевременност на ползването им от съдията. Все още човешкият ресурс не е позволил базата данни да съдържа пълно сканиране на наказателните производства и за сега действието е избирателно по отношение на конкретни дела, селектирани от съдията. Като добра практика възприемам възможността по искане на страните да им се изпращат в електронен вариант

протоколите от съдебните заседания, както и други документи, качени в електронен формат, каквато е едната от целите на предстоящото за въвеждане електронно правосъдие в България, съобразно една от препоръките в доклада на Европейската комисия по Механизма за сътрудничество и проверка от януари 2017г- улеснен достъп на страните до делата, спестяване на време и средства за запознаване.

Кореспонденцията в дейността на съда е по електронен път, като във вътрешните страници са качени всички дейности от административен и правораздавателен характер, обособени са бази със съдебна практика, наднационална практика на ЕСПЧОС и Съда на Европейския съюз. Следва да се търси възможност за обособяване на собствена база от инстанционния контрол на постановените решения, което допълнително ще улесни съдиите при обогатяване на познанията им.

Като приоритетен проблем се очертава кадровата необезпеченост на Специализирания наказателен съд, който проблем стои с особена острота след последните промени в НПК, разширяващи неговата компетентност. Както бе посочено по-горе, с промените в НПК, публикувани в ДВ бр.63 от 04.08.2017г. и в сила от 05.11.2017г., на Специализирания наказателен съд станаха подсъдни т.нар. дела „за корупция по високите етажи на властта”, които дела до този момент са били в компетентността на окръжните съдилища.

Към настоящия момент разширените компетентности на съда го ангажират с широк периметър на правораздаване, което следва да кореспондира с адекватна материална и кадрова обезпеченост. В идентична ситуация Специализирана прокуратура е отреагирала и увеличила щата си в синхрон с очакваната по-висока натовареност и брой наказателни производства. Щатната численост на магистрати в Специализирана прокуратура към настоящият момент е 89 щатни бройки за магистрати, от които 49 за прокурори и 40 за следователи.

За бъдещо увеличение на постъпващите дела по новата подсъдност в СпНС говори не толкова количеството на постъпилите до момента дела (до момента в СпНС са постъпили 20 дела за т.нар. ”корупционни престъпления”), а най-вече статистическите данни на Специализираната прокуратура за разследвани престъпления от този вид. Към 30.06.2018 г. заведените преписки и досъдебни производства във връзка с тези престъпления са общо 918 бр., от които 69 ДП са на производство при наблюдаващи прокурори. Не следва да се пренебрегват и други данни-в доклада за дейността на Специализираната прокуратура за 2017г. се сочи, че прекратените досъдебни производства за четиригодишен период назад са 50, както и за първото шестмесечие на 2017г.- 9 За същия шестмесечен период броя на „наблюдаваните” досъдебни производства е 2 304, а решените 103.

От тези данни може да се направи извод, че малка част от досъдебните производства ще бъдат прекратени и с голяма степен на вероятност се очаква приключването им с обвинителни актове с последващо внасяне в Специализирания наказателен съд.

Отделно от това, трябва да се отчете спецификата на разглежданите дела за корупционни престъпления, които не са „с бърза ликвидност“, както и настоящите разглеждани дела от съда. Болшинството са с фактическа и правна сложност, значима по обем доказателствена съвкупност, голям брой подсъдими лица с многообразие на вменената им престъпна дейност, което се отразява върху времето на проучване на едно дело, подготовката за съдебно заседание и съответно- продължителността и броя на съдебните заседания за приключване на делото.

За последната година значително са се увеличили постъпващите в СпНС искания за издаване на разрешения за използване на специални разузнавателни средства от ЗСРС и НПК- 3044 бр. дела (2940 броя през 2016г.) Очакванията са за увеличение и през тази година, тъй като новосъздадения орган Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество притежава правомощието да прави искания за използване на специални разузнавателни средства (чл.104, ал.3 от специалния закон).Предвид неговата компетентност, когато отправя такива искания, те най-вероятно ще са до Специализирания наказателен съд.

Друг съществен проблем към момента е сградният фонд, с който разполага Специализираният съд. От създаването си СпНС се помещава в нова сграда на ул.„Черковна“ № 90, оборудвана по съвременен стандарт, но само частично ползвана. СпНС ползва половината от трети етаж в западното крило (другата половина се ползва от АСНС), а на партера в източното й крило са разположени регистратурите и деловодствата, както и три от съдебните зали. Сградата е публична държавна собственост, безвъзмездно предоставена за управление на ВСС (преди това на Министерство на правосъдието) в онези й части, в които са настанени органите на съдебната власт и звеното на ГД „Охрана“ (трети етаж и части от сутерена на западното крило (т.нар.бл.1), целият партерен етаж, първият етаж и част от сутерена на източното крило (т.нар.бл.2), част от паркоместата в подземния паркинг и 63,54 % идеални части от общите части сградата, терена и пристройката към бл.2. Със Заповед № ЛС-04-1215/08.09.2015 г. на Министъра на правосъдието, стопанисването на изброените обекти в имота е възложено на председателя на СпНС, а дотогава са стопанисвани от председателя на АСНС.

Съдиите са настанени по двама и по трима в кабинет, като сред тях са и заместник председателите на съда, които, както стана ясно, са ангажирани с

разпределянето на дела по дежурство и дела по искания за разрешаване използването на СРС. Съдебните служители- секретари са по 7-8 в малки помещения.

Недостигът на работни помещения води до усвояване на всяка свобода зона, като се стига делата да се съхраняват в коридорите между съдийските кабинети. Освен надлежно съхранение на делата, наложително е и усвояването на архивни помещения, тъй като има множество многотомни дела, които след извършване на касационна проверка се връщат в съда и съобразно изискванията на Правилника за администрацията на съдилищата трябва да се архивират.

Съдът разполага с четири съдебни зали, които са крайно недостатъчни за провеждане на съдебни заседания и се налага изчакване на съдебните състави. Всъщност графикът на заседанията от последните месеци показва, че почти няма работен ден, в който заседаващите състави да са по-малко от пет, като достигат и до дванадесет, без да се включват възможните заседания на дежурните съдии. Причиняват се неудобства както на страните, много често пътуващи от различни точки на страната, така и на съдиите и съдебните служители. На практика, при наложителност от провеждане на две или три поредни съдебни заседания по едно дело (с оглед разпити на свидетели, ход по същество и т.н.) възниква проблем и дисбаланс в цялостния график на съдебните заседания за седмицата, като често се налага изчакване. Отделно от това ежедневно се разглеждат производства по чл.65 от НПК, провеждат се разпити на свидетели по реда на чл.223 от НПК, което изисква допълнително гарантиране на свободни зали.

През годините е създадена практика, с цел ритмичност и без изчакване в ползването на съдебните зали, четните и нечетните съдийски състави да отлагат заседанията си за съответстващата им дата. При насрочване на съдебно заседание е достъпна в електронен вид информация кои зали и за колко часа вече са ангажирани този ден. През последната година тези мерки вече се явяват неефективни, предвид увеличения обем на работа, невъзможността да се съгласуват с многото защитници по делата точно определени дни за заседание, както и поради големия брой производства по дежурство, провеждащи се в открито съдебно заседания, които приоритетно ангажират съдебните зали.

От Висшия съдебен съвет е взето решение за предоставяне на подземния паркинг за ползване от магистратите и администрацията на специализираните институции. Потребностите от осигуряване възможност за използване на този паркинг е продиктувано, както от нуждата служителите и магистратите да паркират автомобилите си поради твърде ограничения външен паркинг, така и с оглед наличната „топла връзка със сградата” Така би се постигнало допустимо и приемливо изолиране от

достъпа на външни лица до тях и техните автомобили. От месец юли това предназначение на паркинга вече ще се използва (в началото на миналата година от съда е предлагано част от паркинга да се използва за помещения за архив, но проблем се явява спазването на правилата и нормите за пожарна безопасност)

НАБЕЛЯЗВАНЕ НА ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ

Основната цел на бъдещия административен ръководител на Специализирания наказателен съд следва да бъде кадровото му обезпечаване и решаване на сградния проблем. Ако при започването на дейността на съда през 2012г. с обема на компетентност щатната численост е била достатъчна (11 съдии и 25 служители и през 2013- 18 съдии и 45 служители), сега е наложително неговото кадрово попълване с оглед увеличениния обем на съдопроизводствена дейност. Доколкото при запълнен щат е неприложима системата на командироването, единствената възможност е отправянето на обосновано искане до ВСС. Чрез увеличаване на съдийския щат нормата на натовареност на действащите съдии ще достигне до необходимата за пълноценното и срочно правораздаване, какъвто е смисълът на създаването на специализираните институции като дългосрочна държавна инвестиция. При нормална натовареност ще се даде възможност на съдиите да отделят време за повишаване на квалификацията си, без да нарушават баланса между личния си и професионален живот и запазвайки професионалното си достойнство да отдадат дължимото внимание по всяко дело.*

Трябва да се търси бърз и навременен начин за разрешаване на сградния проблем. Към момента ВСС е предоставил сграда за нуждите на специализираните институции, но е необходимото време за нейния ремонт, който прогнозно би продължил няколко години.

* към дата 11.07.2018г. комисия „СКНСС“ към СК на ВСС е обявила процедура за преместване на магистрати от окръжните съдилища по чл.194 от ЗСВ за увеличаване на щатните бройки за длъжността „съдия“ в Специализиран наказателен съд;

Аз считам, че най-удачното временно решение е разширяването на съда в съществуващата сграда на ул. ”Черковна” № 90. С помощта на ВСС и ангажираните с проблема органи на изпълнителната власт трябва да се намери начин за обособяване на още съдийски кабинети и съдебни зали,

както и помещения за веществени доказателства, за деловодства и секретари. В тази връзка аз и колегите ми изразяваме готовност да участваме в консултации за съдействие от други държавни органи и институции. Първата крачка вече е направена - от Пленума на ВСС е взето решение за отправяне искане до министъра на регионалното развитие и благоустройството за предоставяне в цялост на Висшия съдебен съвет на посочения недвижим имот.

Следва да бъде увеличен щата на съдебните помощници (каквото искане от страна на ръководството на СНС е депозирано във ВСС), като с тяхната работа биха се разтоварили съдиите от извършването на по-рутинни действия, неизискващи високо ниво на компетентност. Важно е тяхното добро организиране и разпределяне между съдиите, както и ако е наложително допълнителното им обучение с цел максимална полезност.

Трябва да продължи и се развие практиката на регулярно участие в обучителни семинари на съдиите и служителите в СпНС като се използват средствата на Европейската мрежа за съдебно обучение с цел обмяната на опит и добри практики със съдии и прокурори, които в своите страни са ангажирани със сходен предмет на правораздаване, както Специализирания наказателен съд. Тенденцията съдиите от този съд да са едни от най-активните при провеждане на международни семинари и обучения чрез Националния институт по правосъдие има положително значение за последващата им правораздавателна дейност. Тук успешно трябва да се въведе практиката след участие в международни семинари колегите да свеждат до знанието на останалите магистрати резюме от проведеното обучение.

Добра създадена практика е провеждане на събрания на магистратите, на които се обсъждат дела преминали касационна проверка, като така се насърчава последователността в тълкуването на актовете, а съгласуваната и последователна съдебна практика е важна за правната сигурност. Периодично общо обсъждане трябва да обхване и делата на ЕСПЧ, относими към наказателното правораздаване, както и решенията на Съда на Европейския съюз, представляващи интерес, чрез възлагането им за доклад на конкретен съдия.

В интерес на обществото и медиите следва да продължи да се предоставя необходимата информация по правораздавателната дейност на съда, като се спазва презумпцията за невинност, правото на справедлив процес и правото на зачитане на личния и семеен живот на всички лица, участващи в производството. Най-големият капитал на съдебната власт е

доверието на обществото в нея и постигането на това доверие следва да бъде постоянен процес, произтичащ от работата на съда.

Бих предприела действия за освобождаване на съдиите от част от дейностите по разпределяне на дела, тъй като макар и нормативно възложени, тези дейности са извън правораздавателната им компетентност, а същевременно изземват значителен времеви ресурс. Ангажираните с въпроса нормативни актове и въведена методика позволяват тези дейности да се възложат на съдебни служители, като следва да се анализира тяхната натовареност към момента и се извърши корекция в длъжностните им характеристики, съобразно Правилника за администрация на съдилищата.

Следва да се доразвие въведената практика за водене на електронна папка (досие) за справочни нужди по делата, която папка (каквато цел си е поставил и предходния административен ръководител) да бъде разширена по съдържание и да включва изчерпателно материалите по делото още от образуването му. Представата ми за един равнопоставен наказателен процес включва възможността страните по делото да разполагат с пълен набор от материалите по същото, което за момента може да се осъществи чрез предоставянето на страните по електронен път на най-важните интересуващи ги материали. Електронното досие би облекчило и съдията, давайки му възможност в съдебна зала и на екран, да намери интересуващ го материал по номер на страница, без да се налага да разлиства томовете на многотомно дело.

Следва да продължи активно използване на електронните системи за уведомяване на страните и обмяна на кореспонденция с тях. Много от защитниците по делата са демонстрирали желанието си да получават книжа и бъдат уведомявани на изрично предоставените от тях в съдебно заседание имейл адреси, както и самите те ползват електронния адрес на съда за предоставяне на молби, което облекчава организацията на правораздавателния процес. Електронните форми на комуникация (електронна поща, приложение Viber, SMS съобщения) биха могли да се ползват за известяване на страните с оглед предстоящите съдебни заседания, за постъпили предварително молби за отлагане на делата, за изготвени съдебни актове.

Ако бъда избрана за административен ръководител, ще се старая да изпълнявам задълженията си по най-добрия начин и допринеса за независимостта, качеството и ефективността на правораздаването в Специализиран наказателен съд.

С УВАЖЕНИЕ: